



۲۰۱۹/۰۴/۳۰



د حق بنياد

## د غويي و هم قربانيانو د ورځي د يادون په پار د حق بنياد د غونډې راپور



د غويي ۷، ۱۳۹۸ چې د اپرېل له ۲۷، ۲۰۱۹ سره سمون لري د قربانيانو د حق بنياد هر کال د غويي په اوومه د تېرو څلورو لسيزو د قربانيانو يادغونډه جوړوي. دغه نېټه ځکه غوره شوي ده چې د ۱۳۵۷ کال د غويي د اوومي خونړي کودتا د تېرو يوڅلويښتو کلونو د کرکېچ پيلامه وه، يو داسې کرکېچ چې په ميليونونو قرباني يې وزيږولي او هره ورځ د قربانيانو شمېر دېږي. ښېر کال د قربانيانو يادغونډه د اپرېل په ۲۸مه د هالنډ په لايډن ښار کې د لس گونو هالنډ او المان مېشتو قربانيانو په گډون جوړه شوه.



د پروگرام په پیل کې د غونډې چلوونکي رابللو مېلمنو ته هرکلی وویل او بیا په امستردام کې د امام ابوحنیفه رح د جومات امام، قاري سید زاهد مجاهد له خوا د قران مجید د څو ایتونو په تلاوت غونډه پیل شوه. ورپسې د حق بنیاد رئیس، ښاغلي مسعود الله نیازی د «حق بنیاد او د ازادۍ د لارې د پرځنگوالو یادون» تر عنوان لاندې خپله ښایسته پرانېستي وینا گډونوالو ته واوروله. په خپله وینا کې ښاغلي نیازی وویل چې د حق بنیاد د عدالت غوښتنه د ټولو دورو د قربانیانو، د ۱۳۵۷ کال د غويي له اوومې نیولې تر نن پورې، له پاره ده. نوموړي د غويي له اتمې وروسته هغه جفاوي چې د هېواد د ازادۍ او خپلواکۍ د لارې د پرځنگوالو وینو ته شوي او هغو جنایتونو ته په اشارې سره چې د ملکي وگړو په حق کې وشول، زیاته کړه چې د غويي له اتمې مخکې زموږ وطنوالو د هېواد د خپلواکۍ له پاره د شوروي اشغال پر ضد په صداقت جهاد کړی او ډېرو یې په دې لاره کې خپل ژوند له لاسه ورکړ. دا اړینه ده چې د دوی او هغو کسانو تر منځ د توپیر سره کرښه وایستل شي چې د غويي له اتمې وروسته یې د واک له پاره جگړې وکړې او جنایتونه یې ترسره کړل. ښاغلي نیازی زیاته کړه چې د حق بنیاد یو ټولنیز سازمان دی چې موخه یې د عدالت غوښتنې په لاره کې د قربانیانو انسجام ده څو په دې وسیله د هېواد د خپلواکۍ او ازادۍ د سپېڅلتیا او د انساني حرمت او کرامت پیغام راتلونکو نسلونو ته ورسوي.

ورپسې ښاغلي محمد بشیر امانی په خپله وینا کې د یادو پېښو او په تېرو څلور لسيزو کې د جنایتونو لنډه ارزونه وکړه او د عدالت غوښتنې پر اړینتوب او په دې لاره کې د قربانیانو پر فعاله ونډه اخیستنې ټینگار وکړ.

بیا، د غونډې بل وینوال او د «کراونه سپېڅلي وو» د کتاب لیکوال ښاغلي رهرو د قربانیانو له لوري په تېرو ۴۱ کلونو کې د جنګي جرمونو پر مستند کولو او د پېښو د انځورولو پر اړینتوب رڼا واچوله او په دې اړه یې ناغېرې ته گوته ونيوله.

ورپسې د بېلابېلو ټولنیزو او سیاسي پوښو د مطلقو قربانیانو د غږ او انځورونو له نندارې وروسته وقفه اعلان شوه. له وقفي وروسته د غونډې لومړنی وینوال ښاغلي فروتن و چې پر افغانستان باندې د امریکا او انګلیس له یرغل وروسته پر جنایتونو وغږېد. وروسته له دې چې د خپل بحث اصلي ټکو ته یې اشاره وکړه، نوموړي د تېرو اتلسو کلونو د ناخوالو پر وجې رڼا واچوله او د جرم د ثبوت سره سره، د اعدام د سزا سره مخالفت د ښاغلي فروتن یو له دريځونه څخه و. وروسته ښاغلي حمزه نیازی، د یو ځوان افغان په توګه چې په هالنډ کې زېږېدلی د جنګي جرمونو په توګه د هغه جرمونو په رسمیت پېژندنه چې په افغانستان کې ترسره شوي د نړیوالې دویمې جگړې وروسته د اروپا پر تجربو د ډډې اچونې پر ارزښت رڼا واچوله. نوموړي د جرمونو د تکرار په مخنیوي کې د عدالت غوښتنې او همدا راز په دې اړه راتلونکو نسلونو ته د مالوماتو د ورکړې پر ارزښت ټینگار وکړ.

ورپسې ښاغلي فقیري د حق بنیاد د فعالیتونو او پروژو په هکله حاضرینو ته لنډ مالومات ورکړل چې ځینې یادې بېلګې یې دا دي: قربانیانو ته د مالوماتو رسونه او د حق بنیاد سره د دوی د اړیکو انسجام، د قربانیانو د مالوماتو یوه ډیجیټلې زېرمه، د قربانیانو د ورځني یادغونډې جوړول، کوربه هېواد ته د مالوماتو د ورکړې په موخه په هالنډ کې د لایډن او تلبورخ په ښارونو کې د پوهنتونونو سره د ګډو علمي فعالیتونو پیلول او د ویب پاڼې، فېسبوک پاڼې او نورو ټولیزو رسنیو په وسیلې د تېرو ۴۱ کلونو په ترڅ کې د جنایتونو او د دغه جنایتونو د قربانیانو مستندکول او په اړه یې د مالوماتو ورکړه. د وینوالو او د مالوماتي خبرواترو په لړ کې د قربانیانو او د تېرو څلور لسيزو په بهیر کې زموږ د غم لړلې هېواد په هکله ښایسته شعرونه وویل شول او همدا راز د تیرو څلورو لسيزو د پېښو او قربانیانو د انځورونو ننداره د حاضرینو پام ځان ته واړوه. د ورکشاپ په برخه کې حاضرینو په خپله خوښه په یوه له هغه څلورو ورکشاپونو کې ګډون وکړ چې په افغانستان کې د بېلابېلو بشري حقونو په هکله جوړ شوي وو. د بشري حقونو نړیوال کډل، د عدالت غوښتنې او د جنګي مجرمینو د محاکمې اړینتوب، د امنیت په پلمه د عدالت د پلي کولو بې بنسټه ځنډول او په اروپا کې د بنیاد د فعالیتونو د پراختیا له پاره د وسیلو او لارډو چارو لټون د دغه ورکشاپونو د بحث موضوعګانې وې او د ورکشاپونو د پایلو راپور یو ګډونوال وړاندې کړ.

وروسته د گډونوالو د وړاندیزونو او اندونو وار راوړسېد. لومړی، په هالنډ کې د افغانستان د سفارت مرستیال او لومړي سکرتر بناغلي عالمي بلخي د بنياد د فعالیتونو پر اړینتوب او گټورتوب باندې د ټینګار سربېره، پر عدالت باندې د امنیت د لومړیتوب او یا نه لومړیتوب په هکله وغږېد. د نوموړي په اند په دې اړه پرېکړه به په همغه ځانګړي وخت کې د عیني شرایطو تابع وي. د گډونوالو پوښتنې او اندونه هم په همدې تړاو وو. ډېری گډونوال په دې اند وو چې د عدالت ځنډول امنیت ته کومه ګټه نه رسوي. په پای کې بناغلي صبور میرزاد د قربانیانو دغه یادغونډه و ارزوله. د دغه ارزونې پر بنسټ په ټولیزه توګه غونډه مثبتې وه. دغه غونډه په ۱۵:۱۸ بجو د اخلاص او مینې په فضا کې پای ته ورسېده. پای



د غویي وهم کودتا د قربانیانو د یادون په مناسبت

[Bonyad\\_haq\\_deghoyay\\_omey\\_koudeta\\_pamonasebat.pdf](#)

